

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

19. januar 2018

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 79 (Alm. del) af 23. november 2017 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren opdatere og redegøre for effekten på BNP og arbejdsudbud af de aftaler, regeringen har indgået siden regeringsskiftet den 28. juni 2015, herunder Jobreform fase I (kontanthjælpsloft), Integrationsydelse, Aftale om et tryggere dagpengesystem, FL16 (lavere registreringsafgift), FL17 (lavere registreringsafgift), PSO-aftalen, Aftalen om flere år på arbejdsmarkedet, Aftale om omlægning af bilafgifterne og Trepartsaftale om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse? Effekten bedes vist frem til dags dato og frem til 2025, herunder både samlet effekt og isoleret effekt for hvert vedtagne tiltag. Svaret bedes opstillet i en tabel.

Svar

Siden regeringsskiftet i juni 2015 er der gennemført en række initiativer, der øger velstanden (BNP) gennem højere strukturel beskæftigelse (arbejdsudbuddet) og øget produktivitet. I alt skønnes gennemførte initiativer siden regeringsskiftet i juni 2015 at løfte strukturelt BNP i 2025 med 10 mia. kr.

Gennemførte initiativer siden regeringsskiftet i juni 2015, der øger velstanden gennem højere strukturel beskæftigelse, skønnes samlet set at øge den strukturelle beskæftigelse med ca. 2.100 fuldtidspersoner, hvilket skønsmæssigt svarer til et løft i strukturelt BNP på 1³/₄ mia. kr., *jf. tabel 1*. Den positive virkning skal blandt andet ses i sammenhæng med indførelsen af kontanthjælpsloftet, integrationsydelsen og de gennemførte nedsættelser af registreringsafgiften.

I beregningen indgår også et negativt bidrag fra justeringen af 2010-dagpenge-reformen i *Aftale om et tryggere dagpengesystem, 2015* (V, S, DF) på ca. 850 personer.

Endvidere indebærer *Aftale om en ny ferielov* (VLAK, DF, S, RV, Å, SF) et negativt bidrag på 1.400 personer. I aftalen indgår dog også retten til en individuel aftale om udbetaling af den 5. ferieuge. Det vurderes, at denne mulighed vil betyde, at nogle lønmodtagere vil vælge at afholde mindre ferie. Dermed vil der være en positiv arbejdsudbudseffekt, der delvist kan modgå den opgjorte negative virkning af aftalen. Der er imidlertid ikke tilstrækkeligt vidensgrundlag til at skønne over størrelsen af effekten.

Det bemærkes, at aftalen om en ny ferielov skal ses i sammenhæng med, at Danmark har modtaget en begrundet udtalelse fra EU-Kommissionen om, at den hidtidige danske ferielov ikke er i overensstemmelse med EU-retten. Problemet er, at den forskudte ferie bl.a. medfører, at nyansatte ikke kan afholde fire ugers betalt ferie i det første år på arbejdsmarkedet.

Tabel 1**Gennemførte initiativer siden regeringsskiftet i juni 2015, der øger den strukturelle beskæftigelse**

	Fuldtidspersoner
Gennemførte initiativer siden juni 2015	
Jobreform fase I (kontanthjælpsløft)	700
Integrationsydelse	500
Aftale om et tryggere dagpengesystem	-850
FL 16 (lavere registreringsafgift)	500
FL 17 (lavere registreringsafgift)	350
PSO-aftalen	750
<i>Initiativer gennemført af VLAk-regeringen</i>	
Aftale om flere år på arbejdsmarkedet	700
Aftale om omlægning af bilafgifter	600
Aftale om ny ferielov	-1.400
Erhvervs- og iværksætterinitiativer	350
FL 18 (sorgorlov)	-100
I alt	2.100
BNP effekt, mia. kr.	1¼

Anm. Enkelt tiltag er afrundet til nærmeste hele gange 50 personer. Totalen er afrundet til hele antal 100 personer.

Der er usikkerhed om de anførte skøn.

Kilde: Diverse aftaletekster og egne beregninger.

Med *Aftale om flere år på arbejdsmarkedet* fra juni 2017 styrkes tilskyndelsen til at blive længere tid på arbejdsmarkedet bl.a. gennem muligheden for skattefri tilbagebetaling af efterlønsbidrag og muligheden for hurtigere udbetaling af den udskudte (opsatte) folkepension ved beskæftigelse efter folkepensionsalderen. Desuden tages der skridt til at løse det såkaldte samspilsproblem, som betyder, at en stor gruppe i dag har forholdsvis begrænset økonomisk tilskyndelse til pensionsopsparing. Med målretningen af aldersopsparingen mod slutningen af arbejdslivet løses samspilsproblemet helt i de år, hvor det ellers er størst. Der er endvidere afsat en pulje på ca. 2½ mia. kr. fuldt indfaset til reduktion af beskatningen af pensionsindbetalinger, som udmøntes i forbindelse med Jobreformens fase II.

Det bemærkes, at der i aftalen *Fleere år på arbejdsmarkedet* alene er indregnet effekt på den strukturelle beskæftigelse af forslaget om mulighed for skattefri udbetaling af efterlønsbidrag. Der indgår en række yderligere forslag i aftalen, som kan have positive virkninger på arbejdsudbuddet i form af senere tilbagetrækning. Det har imidlertid ikke været muligt på forhånd at fastlægge konkrete skøn for arbejdsud-

budsvirkningerne af disse forslag. Det skyldes, at der ikke har været tilstrækkeligt empirisk grundlag herfor, jf. også besvarelsen af FIU spørgsmål nr. 527 (alm. del) af 31. august 2017 og FIU spørgsmål 11 (alm. del) af 5. oktober 2017.

Det samme forhold – begrænset empirisk grundlag – gjorde sig også gældende i forhold til to- og trepartsaftalerne fra 2016, hvor der tages en række initiativer, herunder at flygtninge som udgangspunkt mødes som jobparate i beskæftigelses-systemet og den nye integrationsgrunduddannelse (IGU). Disse initiativer vil ligeledes kunne bidrage til øget beskæftigelse, men er ikke omfattet af tabel 1. Siden foråret 2016 har andelen af flygtninge, der erklæres jobparate eller åbenlyst uddannelsesparate, været stigende. De seneste ti måneder er omkring 60 pct. af integrationsydelsesmodtagerne erklæret jobparate eller åbenlyst uddannelsesparate.

Det er ligeledes ikke muligt at fastlægge konkrete skøn for arbejdsudbudsvirkningerne som følge af trepartsaftalen fra 2017 om voksen- og efteruddannelse, da der ikke vurderes at være et tilstrækkeligt empirisk grundlag herfor¹.

Fra *Aftale om finansloven for 2018* er alene indregnet, at indførelsen af adgang til sorgorlov skønnes at reducere arbejdsudbuddet med 100 personer. I *Aftale om finansloven for 2018*, indgår desuden en række skattelempelser, herunder permanentgørelse af BoligJobordningen samt afskaffelse af beskatningen af fri telefon. Der er ikke indregnet virkninger på arbejdsudbuddet af disse initiativer. Den permanente BoligJobordning skønnes at medføre et reduceret omfang af sort arbejde svarende til ca. 300 personer, der i stedet vil blive udført hvidt. Da sort arbejde i princippet allerede indgår i nationalregnskabets opgørelser af beskæftigelsen tages udgangspunkt i, at permanentgørelsen af BoligJobordningen ikke ændrer på arbejdsudbuddet.

Positive arbejdsudbudseffekter, som ligger ud over det, der kan indregnes på forhånd, vil isoleret set styrke de offentlige finanser. Det vil dog først være muligt at disponere over sådanne midler, når de positive effekter på beskæftigelsen og de offentlige finanser kan konstateres. Effekterne indregnes dermed først i de mellemfristede fremskrivninger i takt med, at de indtræder.

Regeringen og folketinget har ligeledes gennemført en række initiativer, der øger velstanden ved at styrke erhvervslivets rammevilkår og produktivitetsudviklingen. Det gælder navnlig forsyningsstrategien, erhvers- og iværksætterinitiativer, PSO-aftalen, samt fødevarer- og landbrugspakken. Samlet set vurderes de gennemførte initiativer at øge strukturelt BNP med godt 8 mia. kr. i 2025, jf. tabel 2.

¹ Med initiativerne i trepartsaftalen forventes det, at aktiviteten i efteruddannelsessystemet vil stige, hvilket umiddelbart vil reducere det effektive arbejdsudbud, fordi en større del af arbejdsstyrken er i uddannelse frem for i beskæftigelse. Omvendt kan en stigning i arbejdsstyrkens kompetencer og uddannelsesniveau på lidt længere sigt have positive virkninger på arbejdsudbuddet i form af en højere beskæftigelsesgrad - og på BNP i form af øget produktivitet.

Tabel 2**Gennemførte initiativer siden regeringsskiftet i juni 2015, der via øget produktivitet løfter strukturelt BNP**

	BNP-effekt, mia. kr., 2025-virkning
Gennemførte initiativer siden juni 2015	
Modernisering af planlov	0,7
Vækst i hele Danmark – øvrige initiativer	0,2
Fødevarer- og landbrugspakke	1,2
Udbudslov	0,2
FL16	0,4
PSO-aftalen	1,5
<i>Initiativer gennemført af VLAK-regeringen</i>	
Erhvervs- og iværksætterinitiativer	0,7
Delelementer af forsyningsstrategien ¹⁾	3,3
I alt	8¼

Kilde: Diverse aftaletekster og egne beregninger.

Anm.: 1) Ny regulering af elsidistributionssektoren og fjernvarmesektoren.

Dansk økonomi er inde i et opsving og beskæftigelsen har været støt stigende i en årrække. Et stigende antal virksomheder melder imidlertid allerede nu om rekrutteringsudfordringer. Nye reformer som øger arbejdsudbuddet og styrker vækstpotentialet vil kunne styrke og forlænge opsvinget i dansk økonomi og mindske risikoen for, at der på ny opstår pres på arbejdsmarkedet, som bremser fremgangen i økonomien.

Regeringen ønsker at fortsætte det seneste årtis reformkurs, som har været grundlaget for de seneste års fremgang i beskæftigelsen.

I *Vækst og velstand 2025* har regeringen fremlagt en målsætning om at øge den strukturelle beskæftigelse med 55-60.000 personer og løfte velstanden (målt ved BNP) med i alt 80 mia. kr. frem mod 2025. Regeringen har anvist fem veje til indfrielse af beskæftigelsesmålet, herunder større incitament til at arbejde og færre på offentlig forsørgelse. Derudover kan tidligere indtræden på arbejdsmarkedet for unge, flere aktive år på arbejdsmarkedet og international rekruttering bidrage til at øge arbejdsudbuddet.

Regeringen vil løbende fremlægge nye udspil som målrettet styrker grundlaget for vækst og beskæftigelse.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister